

Analyseinstitut
for Forskning
Finlandsgade 4
DK-8200 Aarhus N
Tel +45 8942 2394
Fax: +45 8942 2399
Mail: afsk@afsk.au.dk
Web: www.afsk.au.dk

**Finanslovsforslag 2003's bevillinger og
budgetoverslag 2004-06
vedrørende forskning og udvikling**

Peter S. Mortensen

Notat 2002/5
Analyseinstitut for Forskning

6. september 2002

1. Indledning

Der fremsættes løbende ønsker og krav om at få opstillet en *Forskningens Finanslov* fra forskellige aktører i den forskningspolitiske debat, herunder Forskerforum og Forskningskommissionen. Analyseinstitut for Forsknings svar på dette var sidste år at udarbejde et foreløbigt forskningsbudget på basis af det foregående års indberetninger om konti med forskningsindhold og samme års finanslovsforslag, se metodebeskrivelsen i AFSKs notater fra sidste efterår¹. Evalueringen af denne metode til at opstille et foreløbigt forskningsbudget er blevet gennemført ved at sammenligne med det endelige forskningsbudget². Denne evaluering, der er dokumenteret i et notat³, viser, at totalbeløbet blev estimeret næsten korrekt (0,1 procent forskel). Dette er på trods af de mange ressortomlægninger og de mange ændringer på en lang række konti, som netop skete i forbindelse med regeringskiftet. Notatets detailgennemgang viser da også mange forskelle, der dog primært kan henføres til disse forhold. Det er derfor vores vurdering, at dette års foreløbige forskningsbudget er et realistisk bud på det endelige forskningsbudget for 2003, der først bliver udarbejdet efter finanslovens vedtagelse. Dermed er nærværende notat et bud på *Forskningens Finanslov 2003*, idet de enkelte konti med forskningsindhold dog ikke er listet op.

I notatet estimeres forskningsbudgettet for 2003, der dernæst sammenlignes med FL2002's budgetoverslag for 2003. Desuden beskrives den samlede udvikling i forskningsbudgettet fra 2002's endelige forskningsbudget² over det foreløbige forskningsbudget for 2003 til budgetoverslagsårene 2004-06 på basis af finansloven for 2002 (for 2002) og på basis af finanslovsforslaget for 2003-2006. Alle sammenligninger er detaljeret ud på ministerier, sektorer og formål, men det har dog ikke været muligt at formålkode alle nye konti. Alle 2002-beløb er inflateret til 2003-niveau med Økonomistyrelsens seneste offentliggjorte P/L-index⁴. I bilagene er de samme tabeller angivet i løbende priser.

---

¹ *Foreløbigt offentligt forskningsbudget 2002*. Notat 2001/6 og *FFL2002s bevillinger og budgetoverslag for forskning og udvikling 2002-05*. Notat 2001/7. Begge notater kan downloades fra www.afsk.au.dk.

² Se publikationen *Offentligt forskningsbudget 2002*, der kan bestilles ved AFSK eller downloades fra www.afsk.au.dk.

³ *Analyse af forskelle mellem Foreløbigt Forskningsbudget 2002 og Offentligt Forskningsbudget 2002* – kan også downloades fra www.afsk.au.dk.

⁴ Se www.oeav.dk/obj.asp?verscheck=ok&o_id=144626#i144626.

2. De samlede forskningsbevillinger på Finansloven.

2.1. Udviklingen i forskningsbevillingerne for 2003.

De samlede forskningsbevillinger på finanslovsforslaget for 2003 er skønnet til at være på 9.119 mio. kr. Det er en klar stigning i forhold til 2002-Finanslovens budgetoverslag for 2003, nemlig en stigning på ca. 540 mio. kr. i faste priser, svarende til 6,3 procent stigning. De estimerede forskningsbevillinger for 2003 er imidlertid faldet i forhold til de samlede statslige forskningsbevillinger for 2002, sådan som de er opgjort i *Offentligt Forskningsbudget 2002*. I 2003-priser var bevillingerne for 2002 nemlig 9.369 mio. kr., så forskningsbevillingerne for 2003 er skønsmæssigt reduceret med 250 mio. kr., dvs. 2,7 procent. Det meste af faldet kan dog tilskrives et skønnet fald i anlægsbudgetterne for universitetsbyggeri til forskningsformål på i alt 210 mio. kr.

2.2. Udviklingen i forskningsbevillingerne for 2001-2006.

Den nævnte metode til beregning af et foreløbigt forskningsbudget er også blevet anvendt for budgetoverslagsårene i finanslovsforslaget, sådan at udviklingen over 4 år kan vurderes. I tabel 1 er den 4-årige udvikling vist, idet den er sammenholdt med de to tidligere finanslove. Det er gjort på indeksbasis, sådan at den skønnede forskningsbevilling for hvert af årene er sat lig 100. Forskningsbevillingerne i de tre år er anført med fed skrift – se også bilagstabel 1.

Tabel 1: Udviklingen i forskningsbevillinger og budgetoverslag, 2002-2006, mio. kr. i 2003-priser

Grundlag	2001	2002	2003	2004	2005	2006
FL2001	100,0 (9.618)	94,9	90,7	86,4	-	-
FL2002	-	100,0 (9.369)	91,5	85,7	78,4	-
FFL2003-aug	-	-	100,0 (9.119)	92,5	86,2	84,1

Der ses at være fald i budgetoverslagsårene i alle tre finanslove. Det har imidlertid været et helt naturligt fænomen, idet der i de endelige finanslove er blevet tilført supplerende programmidler. Faldet var dog ekstraordinært stort ved finansloven for 2002 med et fald på over 20% i det sidste budgetoverslagsår. I finanslovsforslaget for 2003 er dette fald rettet lidt op, men faldet er dog stadig større end i 2001 og i de foregående år. Det ikke i 2002-

finansloven og heller ikke i det foreliggende finanslovsforslag for 2003 at udfylde faldet helt med nye bevillinger – med den effekt, at forskningsbevillingerne nu er faldet gennem to år. Der er derfor grund til at understrege risikoen for, at også næste års forskningsbudget (2004) vil udvise et fald. Det drejer sig trods alt om ca. 680 mio. kr. i 2003-priser, der skal tilføres forskningen i næste finanslov for blot at holde status quo i niveauet for den statsfinansierede forskningsindsats.

3. De forventede forskningsbevillinger pr. ministerium

3.1. Udviklingen i ministeriernes forskningsbevilling for 2003

I tabel 2⁵ er de forventede forskningsbevillinger (FFL2003) opdelt på hvert ministerium og de er samtidig sammenholdt med budgetoverslaget fra sidste års finanslov, FL2002. Der er i alt tilført 6,3 procent flere midler til forskningen i forhold til sidste års budgetoverslag. En række ministerier har næsten uændrede rammer, men et par mindre forskningstunge

Tabel 2: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 for ministerier, mio. kr. i 2003-priser

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
§ 6 Udenrigsministeriet	288,9	290,6	0,6
§ 7 Finansministeriet	3,6	3,6	0,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	126,1	175,2	38,9
§12 Forsvarsministeriet	51,2	51,1	-0,2
§15 Socialministeriet	88,7	100,8	13,6
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	117,8	118,2	0,3
§17 Beskæftigelsesministeriet	161,0	159,8	-0,7
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	21,1	21,8	3,4
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	5.855,7	6.286,2	7,4
§20 Undervisningsministeriet	329,8	324,6	-1,6
§21 Kulturministeriet	410,4	433,6	5,6
§23 Miljøministeriet	322,3	330,3	2,5
§24 Fødevarerministeriet	712,0	707,1	-0,7
§28 Trafikministeriet	87,9	116,2	32,2
I alt	8.576,5	9.119,1	6,3

⁵ I bilagstabellerne er beløbene anført i løbende priser.

ministerier – *Økonomi- og Erhvervsministeriet* og *Trafikministeriet* har stigninger på 39 og 32 procent. Førstnævnte skyldes den danske deltagelse i *Joint Strike Fighter*-projektets udviklingsfase og sidstnævnte er forårsaget af en nettotilgang til Banestyrelsens udviklingsarbejde samt Grønlands og Danmarks Lufttrafiktjeneste. Det dominerende ressortområde, *Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling*, har også en stigning over gennemsnittet, bl.a. forårsaget af merbevillinger til DTU, forskningsrådene og til anlægsformål.

3.2. Udviklingen i ministeriernes forskningsbevillinger for 2002-2206.

I tabel 3 er udviklingen i de enkelte ministeriers forskningsbevillinger og -budgetoverslag vist for perioden 2002-06, idet 2002-beløbene er fra *Offentligt Forskningsbudget 2002*. Jf. afsnit 2.2 er der generelt set tale om faldende budgetoverslag, men der er betydelige forskelle mellem de enkelte ministerier.

Tabel 3: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. ministerium, mio. kr. i 2003-priser

	2002	2003	2004	2005	2006
§ 6 Udenrigsministeriet	295,1	290,6	291,2	284,4	283,1
§ 7 Finansministeriet	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	121,7	175,2	169,2	103,9	93,3
§12 Forsvarsministeriet	50,7	51,1	51,1	51,1	51,1
§15 Socialministeriet	91,4	100,8	66,5	61,5	49,9
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	116,9	118,2	105,8	101,8	101,2
§17 Beskæftigelsesministeriet	175,7	159,8	132,8	118,6	111,4
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	18,1	21,8	4,6	3,4	1,7
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	6.393,7	6.286,2	5.898,7	5.463,5	5.358,5
§20 Undervisningsministeriet	394,1	324,6	207,1	194,3	201,0
§21 Kulturministeriet	467,3	433,6	446,2	436,0	434,9
§23 Miljøministeriet	340,5	330,3	299,1	288,7	283,8
§24 Fødevareministeriet	787,0	707,1	652,5	660,6	612,6
§28 Trafikministeriet	113,0	116,2	110,8	88,1	80,3
I alt	9.368,8	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

Ses der først på udviklingen fra sidste års finanslov (FL2002) til skønnet for finanslovsforslaget (FFL2003), er der en stigning på 44 procent for *Erhvervs- og Økonomi-ministeriet*, jf. ovenfor samt for *Socialministeriet* på 10 procent, især forårsaget af midler til metodeudvikling af kvaliteten i sociale enheder. *Undervisningsministeriet* får det relativt

største fald på 17½ procent, svarende til 70 mio. kr., bl.a. fordi midlerne til forsøgsprojekter inden for især erhvervsrettede uddannelser beskæres.

Fødevarerministeriet må imødesee et fald på ca. 80 mio. kr., svarende til 10 procent af deres forskningsbudget, heraf skyldes halvdelen et fald i bevillingerne til projekter vedrørende innovation, forskning og udvikling af fødevarer. *Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling* har nok et mindre fald end gennemsnittet, nemlig 1,7 procent, men det svarer dog til en nedgang på over 100 mio. kr. Det er en lang række større merbevillinger og beskæringer, der giver dette nettoresultat. De store fald findes i anlægsbudgettet (210 mio. kr.), i støtten til GTS'ere, centerkontrakter og innovationsmiljøer (115 mio. kr.), i Forskeruddannelsesrådet (35 mio. kr.). Omvendt tilføres der især flere midler til Forskningsrådene (240 mio. kr.) samt DTU og DPU (253 mio. kr.).

Udviklingen gennem de tre budgetoverslagsår er også meget uens mellem ministerierne. Mens de beskudte forskningsbevillinger i *Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration* (primært *Byudviklingspuljen til social integration*) nærmest er forsvundet i 2006, holder *Kulturministeriet* status quo gennem de tre år. Hos *Socialministeriet* og *Økonomi- og Erhvervsministeriet* er forskningsmidlerne halveret, mens *Undervisningsministeriet*, *Trafikministeriet* og *Beskæftigelsesministeriet* har en nedgang i forskningsmidlerne på 30-38 procent. Denne skæve fordeling skyldes bl.a. en forskellig fordeling mellem program- og basismidler i de enkelte ministerier, men kan også være udtryk for en prioritering af forskningsområderne, se afsnit 5.

4. Hovedsektorernes forventede forskningsbevillinger

4.1. Udviklingen i hovedsektorernes forskningsbevilling for 2003

I tabel 4 er forskningsmidlerne fordelt på de hovedsektorer, der anvendes i det offentlige forskningsbudget⁶. Det ses, at også mellem sektorerne er der sket betydelige forskydninger fra budgetoverslaget i marts til finanslovsforslaget i august. Forskningsrådenes bevillinger er blevet forøget med godt 200 mio. kr., svarende til næsten 27 procent, ligesom de internationale aktiviteter har en stigning over gennemsnittet (11 procent). Sidstnævnte sker dog på baggrund af et lignende fald fra 2001 til 2002. Den mindste stigning oplever sektorforskningsinstitutionerne og universiteterne (2½ procent). Tilskudspuljerne (både

---

⁶ Se fodnote 2.

Andre større og *Andet* (<25 mio. kr.) stiger kun en smule mere end gennemsnittet, så her er måske en del af årsagen til det samlede fald fra finanslov 2002 til finanslovsforslag 2003.

Tabel 4: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 pr. hovedsektor, mio. kr. i 2003-priser.

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
Sektorforskningsinstitutioner	1.253,2	1.282,7	2,4
Universiteter m.v.	4.048,1	4.148,4	2,5
Andre forskningsinstitutioner	454,8	482,6	6,1
Forskningsrådene	755,8	958,7	26,8
Andre større tilskudspuljer	1.062,3	1.149,1	8,2
Internationale aktiviteter	600,5	666,6	11,0
Andet	401,9	430,9	7,2
I alt	8.576,5	9.119,1	6,3

4.2. Udviklingen i hovedsektorernes forskningsbevillinger for 2002-2006

I tabel 5 vises udviklingen i bevillingerne/budgetoverslagene fra 2002-06 for hovedsektorerne. Ændringerne mellem finanslov 2002 og FFL2003 er ganske markante. Det samlede fald på 2,7 procent spænder fra fald på 34 procent til stigninger på 33 procent. Det store fald rammer *Andre større tilskudspuljer* (knap 600 mio. kr.), men det skyldes dog delvis, at UMTS-midlerne for 2002 (400 mio. kr.) var placeret her, mens de fleste UMTS-bevillinger for 2003 er placeret i andre sektorer, især Forskningsrådene. Det er da også Forskningsrådene, der oplever stigningen på 33 procent (knap 240 mio. kr.). De internationale aktiviteter får en stigning på 9½ procent, dog som nævnt på baggrund af et tilsvarende fald fra 2001 til 2002. Blandt institutionerne fortsætter mønstret fra 2002-finansloven, dvs. fald i bevillingerne for *Andre forskningsinstitutioner* (5 procent) og sektorforskningsinstitutionerne (2 procent) og stigninger på universitetsområdet (2½ procent). Af større udsving kan nævnes et fald for *Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek* og merbevillinger til DTU og DPU. Stigningen til universiteternes drift og tilskud er dog større end de 2½ procent, nemlig ca. 8½ procent, idet anlægsbevillingerne som nævnt falder 210 mio. kr.

Også udviklingen i perioden 2003-06 er markant forskellig for forskningsbudgettets hovedsektorer, se tabel 5. Midlerne til Forskningsrådene bliver næsten halveret, hvilket til dels skyldes, at merbevillingerne fra UMTS-midlerne til Forskningsrådene kun dækker

2002-03. Tilskudspuljerne reduceres med yderligere en tredjedel; i næste afsnit om formål vil det fremgå på hvilke områder. De internationale aktiviteter står til et fornyet fald, bl.a. fordi der endnu ikke er afsat midler til den videre udvikling af *Joint Strike Fighter*-projektet samt pga. fald i den internationale fødevareforskning. Blandt institutionerne er det især sektorforskningen, der har lavere budgetoverslag frem til 2006. Det er især sektorforskningen ved Miljøministeriet (DMU og GEUS med et fald på ca. 40 mio. kr.) og ved Fødevareministeriet (Danmarks JordbrugsForskning og Fødevaredirektoratet med ca. 25 mio. kr.), men også ved Risø (15 mio. kr.), at der registreres faldende budgetoverslag. De øvrige forskningsinstitutioner falder med 4 procent. Det dækker dog over en stigning til museerne og et særligt stort fald for Sundhedsministeriets *Center for Forebyggelse* og den medicinske teknologivurdering. Universiteterne har et lignende fald over budgetoverslagsårene, godt 4½ procent. Dette nettofald er sammensat af et større fald i budgetoverslaget for bygninger samt vigende budgetoverslag for de enkelte universiteter, men stigninger på omstillings-reserven (250 mio. kr.), flere midler til Forskeruddannelsesrådet og til forsøg og udviklingsarbejder for videregående uddannelser.

Tabel 5: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. hovedsektor, mio. kr. i 2003-priser

	2002	2003	2004	2005	2006
Sektorforskningsinstitutioner	1.307,9	1.282,7	1.221,6	1.146,1	1.133,0
Universiteter m.v.	4.052,0	4.148,4	4.120,5	3.986,0	3.956,1
Andre forskningsinstitutioner	508,1	482,6	479,4	466,2	463,7
Forskningsrådene	721,0	958,7	661,0	502,8	493,5
Andre større tilskudspuljer	1.730,3	1.149,1	947,7	861,1	741,7
Internationale aktiviteter	608,0	666,6	656,8	588,4	583,2
Andet	441,4	430,9	352,2	308,8	295,3
I alt	9.368,8	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

5. De forventede forskningsbevillinger opdelt på formål

5.1. Udviklingen i forskningsbevillingerne for 2003 pr. formål

Forskningsbudgettet opdeles i 16 formål i henhold til international standard. Et dominerende formål er *Almen videnskabelig udvikling*, der derfor igen underopdeles i de videnskabelige hovedområder samt et uspecificeret område. I tabel 6 er sidste års budgetoverslag for 2003 sammenlignet med FFL2003 for de 16 formål og i tabel 7 udspecificeres *Almen videnskabelig udvikling*.

Tabel 6: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 pr. formål, mio. kr. i 2003-priser.

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	804,1	806,4	0,3
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	509,6	492,1	-3,4
03. Produktion og fordeling af energi	103,2	121,2	17,5
04. Transport og telekommunikation	62,6	87,1	39,0
05. Boligforhold og fysisk planlægning	56,8	47,3	-16,8
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	221,2	241,9	9,4
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	219,4	208,2	-5,1
08. Sociale forhold	86,7	97,8	12,9
09. Kultur, massemedier og fritid	69,5	96,0	38,1
10. Uddannelsesforhold	343,7	337,6	-1,8
11. Arbejdsbetingelser	114,9	114,6	-0,2
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	93,7	139,1	48,5
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	101,9	107,5	5,5
14. Almen videnskabelig udvikling	5.517,5	5.782,5	4,8
15. Rumforskning	217,2	230,5	6,1
16. Forsvar	54,6	111,1	103,6
Uden Formål 2003	0,0	98,0	.
I alt	8.576,5	9.119,1	6,3

Der er store ændringer mellem de to forslag. Formålet *Forsvar* er fordoblet (*Joint Strike Fighter*-projektet), *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning* er steget knap 50 procent (*Netværkssamfundet*, *IT for alle* og registerforskning), *Transport og kommunikation* samt *Kultur, massemedier og fritid* med ca. 40 procent (Banestyrelsen, Lufttrafiktjenesterne og Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek). Omvendt er der et direkte fald for

Boligforhold og fysisk planlægning på 17 procent (Byfornyelse) samt *Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse* på 5 procent (Fødevarerikkerhed).

Almen videnskabelig udvikling er i tabel 7 opdelt i de 6 videnskabelige hovedområder samt et tværgående område. Der er sket betydelige ændringer for nogle af områderne. *Teknisk videnskab* har en stigning på 47 procent pga. øgede midler til DTU, AAU, forskningsrådet og nanoteknologi. *Jordbrugs- og veterinærvidenskab* styrkes med 11 procent til KVL og forskningsrådet. *Naturvidenskab* har en mindre tilbagegang, der dækker over 95 mio. kr. mindre til anlæg og 20 mio. kr. mindre til forskningsbistand i U-lande, delvist opvejet af ekstra midler til forskningsrådet. Det store fald for *FoU som ikke kan fordeles* skyldes primært, at omstillingsreserven er blevet udmøntet på hovedområderne.

Tabel 7: Udviklingen i FoU-bevillingerne til Almen Videnskabelig Udvikling for 2003, mio. kr. i 2003-priser.

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
14.1 Naturvidenskab	1.120,7	1.108,4	-1,1
14.2 Teknisk videnskab	722,9	1.059,9	46,6
14.3 Sundhedsvidenskab	665,1	695,6	4,6
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	394,5	437,1	10,8
14.5 Samfundsvidenskab	583,7	616,6	5,7
14.6 Humanistisk videnskab	887,5	926,4	4,4
14.7 FoU som ikke kan fordeles	1.143,1	938,5	-17,9
14. Almen videnskabelig udvikling i alt	5.517,5	5.782,5	4,8

5.2. Udviklingen i forskningsbevillinger for 2002-2006 pr. formål

Tabel 8 viser den faktiske udvikling i bevillingerne pr. formål fra 2002 til 2003 og den videre udvikling i budgetoverslagsårene. Fra FL2002 til det foreliggende forslag til finanslov for 2003 er der sket en række markante forskydninger. Forsvarsområdet fordobler midlerne, jf. ovenfor, mens *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning* stiger 23 procent, også jf. ovenfor, dog modereret af 17 mio. kr. mindre til metodeudvikling vedr. forsøgsordninger på beskæftigelsesområdet. Også *Sociale forhold* har en stigning, der er på 13 procent, forårsaget af ekstra midler til metodeudvikling af kvaliteten i sociale enheder og til bypolitiske initiativer, dog modereret af et fald i midlerne til det børne- og familiepolitiske område.

Størst relativ tilbagegang må noteres for *Industri, håndværk & bygge og anlæg* med knap 21 procent, svarende til knap 130 mio. kr. Det meste af faldet skyldes beskæring af bevillingerne til *Udvikling af kompetence og teknologi mv.* Formålene *Uddannelsesforhold* samt *Kultur, massemedier og fritid* falder begge med knap 19 procent. På uddannelsesområdet beskæres forsøgs- og udviklingsprojekter inden for arbejdsmarkedsuddannelserne og erhvervsrettede ungdomsuddannelser med 87 mio. kr., men der er dog en stigning til forsøgs- og udviklingsprojekter inden for videregående uddannelser på 20 mio. kr. På kulturområdet vedrører bevillingsfaldene som tidligere nævnt Danmarks elektroniske forskningsbibliotek samt også folkebibliotekerne.

Tabel 8: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. formål, mio. kr. i 2003-priser.

	2002	2003	2004	2005	2006
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	882,7	806,4	755,7	784,9	737,1
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	620,7	492,1	454,5	390,9	393,9
03. Produktion og fordeling af energi	127,4	121,2	121,5	121,8	122,5
04. Transport og telekommunikation	96,1	87,1	82,6	64,4	55,7
05. Boligforhold og fysisk planlægning	44,9	47,3	40,6	37,7	37,9
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	237,8	241,9	222,7	213,9	213,3
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	224,0	208,2	190,8	167,3	166,3
08. Sociale forhold	86,7	97,8	44,2	39,9	28,5
09. Kultur, massemedier og fritid	118,2	96,0	97,1	94,7	94,5
10. Uddannelsesforhold	413,7	337,6	217,0	203,7	205,4
11. Arbejdsbetingelser	109,8	114,6	88,0	73,7	66,6
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	113,1	139,1	147,3	122,2	110,5
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	107,3	107,5	101,8	96,9	92,4
14. Almen videnskabelig udvikling	5.914,3	5.782,5	5.467,9	5.113,4	5.028,4
15. Rumforskning	218,0	230,5	216,0	214,4	214,1
16. Forsvar	54,1	111,1	114,1	51,1	51,1
Uden Formål 2003	0,0	98,0	77,6	68,6	48,2
I alt	9.368,8	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

Transport og Telekommunikation har et fald på 9½ procent, se Trafikministeriet, mens *Land- & skovbrug, jagt og fiskeri* falder 8½ procent, se Fødevarerministeriet. Endelig skyldes faldet for *Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse* på 7 procent lavere bevillinger for Fødevarerdirektoratet og stop for puljebaserede bevillinger til miljømedicinsk forskning vedr.

kræft og vedr. farlige stoffers indvirkning på sundheden. Omvendt tilføres den medicinske teknologivurdering flere midler.

Inden for *Almen videnskabelig udvikling* er reduktionen på niveau med gennemsnittet, men tabel 9 viser, at udviklingen er forskellig for to områder. Der er en 26 procents stigning for de tekniske videnskaber, hovedsagelig til DTU og forskningsrådet. Omvendt er midlerne fra *FoU som ikke kan fordeles* indskrænket med 29 procent, mest forårsaget af sidste års MVTU-pulje, der primært var placeret her på tidspunktet for Finanslovens vedtagelse.

Tabel 9: FL-bevillinger og budgetoverslag til Almen Videnskabelig Udvikling 2002-06, mio. kr. i 2003-priser.

	2002	2003	2004	2005	2006
14.1 Naturvidenskab	1.101,9	1.108,4	1.007,9	932,5	893,1
14.2 Teknisk videnskab	842,1	1.059,9	991,2	943,6	903,6
14.3 Sundhedsvidenskab	654,5	695,6	625,8	575,7	557,4
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	435,4	437,1	400,7	376,7	366,1
14.5 Samfundsvidenskab	638,5	616,6	580,2	541,6	527,7
14.6 Humanistisk videnskab	916,3	926,4	864,0	803,0	772,1
14.7 FoU som ikke kan fordeles	1.325,5	938,5	998,0	940,4	1.008,3
Almen videnskabelig udvikling i alt	5.914,3	5.782,5	5.467,9	5.113,4	5.028,4

Gennem budgetoverslagsårene viser tabel 8, at der sker nogle betydelige reduktioner i mange af formålene. En hovedårsag er bortfald af diverse tilskudspuljer, men også planer om nedtrapninger af forskningsindsatsen på andre punkter. Størst er faldet i budgetoverslaget for 2006 i forhold til forskningsbevillingen for 2003 for *Sociale forhold*, nemlig 71 procent, idet området fortrinsvis består af puljer, der ebber ud: Metodeudvikling af kvaliteten i den sociale indsats, børne- og familiepolitiske område og bypolitiske initiativer.

Forsvarsområdet halveres, jf. tidligere, mens tre områder har budgetoverslag på 36-42 procent under 2003-bevillingen:

- *Arbejdsbetingelser* (bortfald af puljer vedr. Arbejds miljøhandlingsplan 99 og vedr. arbejdsfastholdelse)
- *Uddannelsesforhold* (bortfald af puljer vedr. forsøg/udvikling, af *IT, medier og folkeskolen* samt erhvervsrettede ungdomsuddannelser, dog modereret af øget budgetoverslag til forsøg/udvikling af videregående uddannelser)
- *Transport og telekommunikation* (Banestyrelsen)

Billedet for de øvrige formål er det samme, dog ikke så omfattende som de ovenfor nævnte.

Tabel 9 viser et meget jævnt billede for udviklingen 2003-06, når *Almen videnskabelig udvikling* opdeles på hovedområderne. Der er dog en stigning for *FoU som ikke kan fordeles* på 7 procent, da omstillingsreserven for 2006 er placeret her.

6. Konklusion

I de foregående afsnit er effekten af det nye finanslovsforslag (FFL2003) blevet beskrevet i forhold til budgetoverslaget fra marts og i forhold til finansloven 2002 samt med et kik ud i fremtiden til 2006. Det må igen understreges, at tallene er behæftet med en vis usikkerhed, især når enkeltposter fremhæves, idet større ændringer samtidig kan betyde, at forskningsprocenten ændres. Når dette er nævnt, må det konkluderes, at finanslovsforslaget ikke er udtryk for en ekspansiv forskningspolitik for de næste 4 år. Hullet i budgetoverslaget for 2003 fra marts er ikke blevet fyldt helt ud i finanslovsforslaget og de kommende års budgetoverslag udviser næsten lige så store fald som sidste år.

Finanslovsforslaget er dog klart udtryk for forskningspolitik, idet der sker en fortsat klar omprioritering af finanslovens bevillinger til forskningsformål.

Bilag 1: Nye konti med forskningsindhold 2003

Kontonumme r	Kontonavn	FFL 2003 (august 2002)	Heraf FoU
6.11.13.10.54	Dansk Center for internationale studier og menneskerettigheder	54,4	46,6
6.33.04.15.51	Udredningsvirksomhed	1,0	1,0
6.33.04.15.54	Udredningsvirksomhed	8,0	8,0
6.34.06.22.51	Den fælles Råvarefond (CFC)	1,6	1,6
8.33.01.17.51	Dansk deltagelse i Joint Strike Fighter-projektets udviklingsfase	60,0	60,0
8.71.14.50.54	Udvikling af det maritime uddannelsessystem	2,7	1,4
16.21.46.10.54	Forebyggelse af astma hos børn	4,1	1,0
19.11.10.80.54	IT for alle	10,0	10,0
19.17.04.11.54	Registerforskning	7,0	7,0
19.17.01.12.54	Nanoteknologi	25,0	25,0
19.22.02.41.31	GBIF- sekretariatet	5,2	5,2
19.25.05.50.54	Omstillingsreserve	123,3	61,7
19.51.02.25.31	Prøvestation for store vindmøller ved Høvsøre	6,1	6,1
19.65.01.70.54	Den digitale forvaltning	29,8	29,8
19.74.01.78.53	Jysk-Fynsk IT- satsning	48,5	29,1
24.33.04.50.31	Opgradering og tilpasning af væksthuse, forskningscenter Årslev	2,0	2,0

Note: §19 er vurderet af Videnskabsministeriet, de øvrige af Analyseinstitut for Forskning.

Bilagstabel 1-9: Foreløbigt forskningsbudget, 2003

Bilagstabel 1: Udvikling i forskningsbevillinger og budgetoverslag, 2001-06, mio. kr.

Grundlag	2001	2002	2003	2004	2005	2006
FL2001 (løbende priser)	9.110,7	8.650,0	8.263,0	7.871,7	-	-
FL2002 (løbende priser)		9.167,1	8.391,9	7.858,4	7.187,0	-
FFL2003 (løbende priser)			9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4
FL2001 (2003-priser)	9.618,5	9.132,0	8.723,9	8.310,3		
FL2002 (2003-priser)		9.368,8	8.576,5	8.031,3	7.345,1	
FFL2003 (2003-priser)			9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

Bilagstabel 2: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 for ministerier, mio. kr. (løbende priser)

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
§ 6 Udenrigsministeriet	282,7	290,6	2,8
§ 7 Finansministeriet	3,5	3,6	2,9
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	123,4	175,2	42,0
§12 Forsvarsministeriet	50,1	51,1	2,0
§15 Socialministeriet	86,8	100,8	16,1
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	115,3	118,2	2,5
§17 Beskæftigelsesministeriet	157,5	159,8	1,5
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	20,6	21,8	5,7
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	5.729,6	6.286,2	9,7
§20 Undervisningsministeriet	322,7	324,6	0,6
§21 Kulturministeriet	401,6	433,6	8,0
§23 Miljøministeriet	315,4	330,3	4,7
§24 Fødevarerministeriet	696,7	707,1	1,5
§28 Trafikministeriet	86,0	116,2	35,1
I alt	8.391,9	9.119,1	8,7

**Bilagstabel 3: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. ministerium, mio. kr.
(løbende priser)**

	2002	2003	2004	2005	2006
§ 6 Udenrigsministeriet	288,7	290,6	291,2	284,4	283,1
§ 7 Finansministeriet	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	119,1	175,2	169,2	103,9	93,3
§12 Forsvarsministeriet	49,6	51,1	51,1	51,1	51,1
§15 Socialministeriet	89,4	100,8	66,5	61,5	49,9
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	114,4	118,2	105,8	101,8	101,2
§17 Beskæftigelsesministeriet	171,9	159,8	132,8	118,6	111,4
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	17,7	21,8	4,6	3,4	1,7
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	6.256,1	6.286,2	5.898,7	5.463,5	5.358,5
§20 Undervisningsministeriet	385,6	324,6	207,1	194,3	201,0
§21 Kulturministeriet	457,2	433,6	446,2	436,0	434,9
§23 Miljøministeriet	333,2	330,3	299,1	288,7	283,8
§24 Fødevareministeriet	770,1	707,1	652,5	660,6	612,6
§28 Trafikministeriet	110,6	116,2	110,8	88,1	80,3
I alt	9.167,1	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

**Bilagstabel 4: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 pr. hovedsektor, mio. kr.
(løbende priser)**

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)
Sektorforskningsinstitutioner	1.226,2	1.282,7
Universiteter m.v.	3.961,0	4.148,4
Andre forskningsinstitutioner	445,0	482,6
Forskningsrådene	739,5	958,7
Andre større tilskudspuljer	1.039,4	1.149,1
Internationale aktiviteter	587,6	666,6
Andet	393,2	430,9
I alt	8.391,9	9.119,1

Bilagstabel 5: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. hovedsektor, mio. kr. (løbende priser)

	2002	2003	2004	2005	2006
Sektorforskningsinstitutioner	1.279,7	1.282,7	1.221,6	1.146,1	1.133,0
Universiteter m.v.	3.964,8	4.148,4	4.120,5	3.986,0	3.956,1
Andre forskningsinstitutioner	497,2	482,6	479,4	466,2	463,7
Forskningsrådene	705,5	958,7	661,0	502,8	493,5
Andre større tilskudspuljer	1.693,1	1.149,1	947,7	861,1	741,7
Internationale aktiviteter	594,9	666,6	656,8	588,4	583,2
Andet	431,9	430,9	352,2	308,8	295,3
I alt	9.167,1	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

Bilagstabel 6: Udviklingen i FoU-bevillingerne for 2003 pr. formål, mio. kr. (løbende priser)

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	786,8	806,4	2,5
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	498,6	492,1	-1,3
03. Produktion og fordeling af energi	101,0	121,2	20,0
04. Transport og telekommunikation	61,3	87,1	42,1
05. Boligforhold og fysisk planlægning	55,6	47,3	-14,9
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	216,4	241,9	11,8
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	214,7	208,2	-3,0
08. Sociale forhold	84,8	97,8	15,4
09. Kultur, massemedier og fritid	68,0	96,0	41,2
10. Uddannelsesforhold	336,3	337,6	0,4
11. Arbejdsbetingelser	112,4	114,6	2,0
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	91,7	139,1	51,7
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	99,7	107,5	7,8
14. Almen videnskabelig udvikling	5.398,7	5.782,5	7,1
15. Rumforskning	212,5	230,5	8,5
16. Forsvar	53,4	111,1	108,1
Uden Formål 2003	-	98,0	.
I alt	8.391,9	9.119,1	8,7

Bilagstabel 7: Udviklingen i FoU-bevillingerne til Almen Videnskabelig Udvikling for 2003, mio. kr. (løbende priser)

	Budgetoverslag (FL 2002)	FFL 2003 (august 2002)	Ændring i pct.
14.1 Naturvidenskab	1.096,6	1.108,4	1,1
14.2 Teknisk videnskab	707,3	1.059,9	49,8
14.3 Sundhedsvidenskab	650,8	695,6	6,9
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	386,0	437,1	13,2
14.5 Samfundsvidenskab	571,1	616,6	8,0
14.6 Humanistisk videnskab	868,4	926,4	6,7
14.7 FoU som ikke kan fordeles	1.118,5	938,5	-16,1
14. Almen videnskabelig udvikling i alt	5.398,7	5.782,5	7,1

Bilagstabel 8: FL-bevillinger og budgetoverslag til FoU 2002-06 pr. formål, mio. kr. (løbende priser)

	2002	2003	2004	2005	2006
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	863,7	806,4	755,7	784,9	737,1
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	607,3	492,1	454,5	390,9	393,9
03. Produktion og fordeling af energi	124,7	121,2	121,5	121,8	122,5
04. Transport og telekommunikation	94,0	87,1	82,6	64,4	55,7
05. Boligforhold og fysisk planlægning	43,9	47,3	40,6	37,7	37,9
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	232,7	241,9	222,7	213,9	213,3
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	219,2	208,2	190,8	167,3	166,3
08. Sociale forhold	84,8	97,8	44,2	39,9	28,5
09. Kultur, massemedier og fritid	115,7	96,0	97,1	94,7	94,5
10. Uddannelsesforhold	404,8	337,6	217,0	203,7	205,4
11. Arbejdsbetingelser	107,4	114,6	88,0	73,7	66,6
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	110,7	139,1	147,3	122,2	110,5
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	105,0	107,5	101,8	96,9	92,4
14. Almen videnskabelig udvikling	5.787,0	5.782,5	5.467,9	5.113,4	5.028,4
15. Rumforskning	213,3	230,5	216,0	214,4	214,1
16. Forsvar	52,9	111,1	114,1	51,1	51,1
Uden Formål 2003	0,0	98,0	77,6	68,6	48,2
I alt	9.167,1	9.119,1	8.439,3	7.859,6	7.666,4

**Bilagstabel 9: FL-bevillinger og budgetoverslag til Almen Videnskabelig Udvikling
2002-06, mio. kr. (løbende priser)**

	2002	2003	2004	2005	2006
14.1 Naturvidenskab	1.078,2	1.108,4	1.007,9	932,5	893,1
14.2 Teknisk videnskab	824,0	1.059,9	991,2	943,6	903,6
14.3 Sundhedsvidenskab	640,4	695,6	625,8	575,7	557,4
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	426,0	437,1	400,7	376,7	366,1
14.5 Samfundsvidenskab	624,8	616,6	580,2	541,6	527,7
14.6 Humanistisk videnskab	896,6	926,4	864,0	803,0	772,1
14.7 FoU som ikke kan fordeles	1.297,0	938,5	998,0	940,4	1.008,3
14. Almen videnskabelig udvikling i alt	5.787,0	5.782,5	5.467,9	5.113,4	5.028,4